

DEMOKRATI, VAL OCH RÖSTRÄTT

Det här temabladet hittar du material om demokrati, val och rösträtt som du strömmar/lånar avgiftsfritt från Mediecenter Värmland!

Filmerna är direktlänkade till SLI – ctrl-klicka på titeln och strömma/beställ!

OM MEDIECENTER VÄRMLAND

Mediecenter Värmland är länets gemensamma mediebank!
Här kan alla medlemmar, från barnomsorg till vuxenfortbildning,
avgiftsfritt välja bland drygt 25.000 titlar.

Mediecenter Värmland tillhandahåller inköpt film, UR:s radio/tv-program och robotar. Hos oss kan du även beställa talböcker – vi har tillgång till mer än 100.000 böcker från Legimus.

HUR BESTÄLLER JAG?

Du hittar hela vårt utbud i vår internetkatalog sliplay.se/mediecentervarmland.

För att strömma eller beställa material via webben måste du skapa ett konto!
Har du några funderingar, ring oss på 010-833 10 60 eller skicka en e-post till
mcv@regionvarmland.se

OBS! Dina elever kan också göra konto på SLIPlay och strömma själva! (elevinloggning)

Gör så här för att skapa konto:

Gå till sliplay.se/mediecentervarmland. Klicka på "Bli medlem här". Fyll i dina uppgifter och klicka på "gå vidare". Du får nu en e-post med en länk som du ska följa. Där får du fylla i ytterligare några uppgifter samt välja lösenord. När du sparat är din registrering klar och så fort vi godkänt din registrering (under kontorstid) kan du börja använda ditt konto.

Du kan också välja något av de single-sign-on-alternativ som finns – ytterligare information om hur du gör hittar du [här!](#)

Dina elever kan också göra egna konton på sliplay.se/mediecentervarmland och strömma programmen direkt i sina datorer, smartphones eller iPads. En annorlunda läxa kanske...?
De skapar sina konton på samma sätt som pedagogerna och när detta är klart måste du godkänna deras konto. Du hittar deras ansökningar under "elevregistreringar" på din SLI-Play-inloggning (under ditt namn). OBS! Godkänn bara de elever som är dina!

[Här hittar du en lathund för dina elever!](#)

Målgruppen är en rekommendation från oss och leverantören. Det är du som pedagog som avgör för vilka åldrar du vill visa filmen!

Filmerna är sorterade efter målgrupp – från förskola till vuxenutbildning/pedagoger.

Grejen med demokrati

Vad skiljer en demokrati från en diktatur? Och varför är begrepp som yttrandefrihet, jämställdhet och tryckfrihet så viktiga? Det undrar 9-åriga Mina. Den ytliga influeraren "Demokratiälskaren" försöker övertyga henne om hur fantastiskt det är med demokrati - men är mest ute efter att få fler följare och likes. Mina ber istället demokratiexperten Jenny Madestam att reda ut

begreppen och förklara vad ett samhälle vinner på att vara en demokrati. Varje avsnitt avslutas med ett klurigt demokratiskt dilemma att diskutera.

Speltid: 10x5 min. **Målgrupp:** 6–9 år. **Utförande:** Strömmande.

Rubriker:

- 1: Demokrati och diktatur
- 2: Jämställdhet
- 3: Rättvisa och pengar
- 4: Demokratiska val
- 5: Allas lika värde

- 6: Fria medier och tryckfrihet
- 7: Barns rättigheter
- 8: Fakta eller känslor
- 9: Demokrati och miljö
- 10: Yttrandefrihet

Vem bestämmer?

En fiktiv dokusåpa som på ett humoristiskt sätt vrider och vänder på demokratibegreppet. Tre personer - Stuart, Maja och Birgit - är inlåsta i ett hus och måste lösa olika uppdrag tillsammans. Med uppdragen följer direktiv om vem som ska bestämma över gruppen - något som leder till konflikter. Vad händer om en person ensam bestämmer över en grupp, eller i ett land? Och

hur skulle det se ut om alla bestämde allting, utan att lyssna på någon annan? I varje avsnitt drar sig den konflikträdde Stuart tillbaka till toaletten för att fundera över hur det ser ut i Sverige och världen, både idag och förr i tiden, och ger oss inblickar i vad en diktatur är, hur yttrandefrihet fungerar, hur vi röstar i Sverige och vad det innebär att allas röst är lika mycket värd.

Speltid: 5x9 min. **Målgrupp:** 6–9 år. **Utförande:** Strömmande.

Rubriker:

- 1: Om diktaturer
- 2: Om kvinnlig rösträtt
- 3: Om pengar och makt

- 4: Om att lyssna och kompromissa
- 5: Om att rösta om allt

Vårt samhälle – Vem bestämmer?

I den här korta filmen får vi vet mer om vem som tar stora beslut i närsamhället. Vi får följa tre barn som gärna skulle vilja ha en bättre lekplats. Går det att påverka och vilka kontakter man om man vill vara med och tycka till? En liten film som förklarar "vem som bestämmer" i kommunen.

Speltid: 4 min. **Målgrupp:** 6–12 år. **Utförande:** Strömmande.

Vårt samhälle – Vem betalar?

I den här korta filmen får vi vet mer om vem som betalar för allt i närsamhället. Vi får följa tre barn som tar reda på vilka som egentligen betalar för det som är gratis för många, som t.ex. lekplatser, bibliotek och skola. En liten film som förklarar "vem som betalar" i kommunen.

Speltid: 5 min. **Målgrupp:** 6–12 år. **Utförande:** Strömmande.

Flickornas och kvinnornas historia – del 4 – från omyndig till rösträtt

Vår berättelse fortsätter i 1800-talets Sverige då dörren till arbetslivet öppnades för kvinnor. I familjen och i samhället var det fortfarande männen som bestämde. Att som ogift föda ett barn var skamligt och en stor skräck för kvinnorna. Fattigdom och rädsla kunde få kvinnor att mörda sina nyfödda eller ta livet av sig. Nu började man ifrågasätta orättvisorna mellan kvinnor och män. Möt kvinnor ur den svenska historien. Följ de viktiga händelserna som påverkade kvinnornas liv - industrialismen, rösträtt, högkonjunkturen efter det andra världskriget och genombrottet då kvinnofrågorna hamnade på den politiska dagordningen. Vi synar också männens argument till att kvinnorna skulle vara maktlösa. Idag är Sverige ett av världens mest jämställda länder. Det kan vi tacka alla kvinnokämpar för.

Speltid: 15 min. **Målgrupp:** 7–15 år. **Utförande:** Strömmande.

Elevråd – så här funkar de

Vi har demokrati i skolan, men hur får man det att fungera i verkligheten? Theo och Nora startar ett elevråd i sin skola. Det hela börjar med att deras klass ofta missar den godaste maten när de har sen lunch. Elevrådet blir lösningen att få de vuxna att lyssna. I filmen får man praktiska tips på hur man arbetar i ett elevråd. Det behövs stadgar och representanter från alla klasser. Man utser en styrelse som ser till att elevrådsmötena blir av, informerar skolan om vad som händer på elevrådsmötena och ser till att saker och ting blir gjorda. En inspirationsfilm att visa när man pratar med eleverna om elevrådet.

Speltid: 13 min. **Målgrupp:** 7–12 år. **Utförande:** Strömmande.

Hur fungerar Sverige – Styre, politik och valrörelse

I Sverige har vi någonting som kallas för demokrati, det betyder att det är folket i landet som bestämmer hur landet ska styras. Till exempel har vi val och rösträtt vilket gör att vi kan välja representanter till riksdag, region och kommun. Men vad är egentligen skillnaden mellan dessa tre och varför är så viktigt att ta tillvara på sin rösträtt? Det tar vi reda på i denna animerade film som förklarar hur Sverige styrs.

Speltid: 11 min. **Målgrupp:** 9–12 år. **Utförande:** Strömmande.

Demokrati – en självklar rättighet

I en demokrati får alla chansen att vara med och bestämma. Därför är det viktigt att vårda och värna om demokratin i vårt land. Sverige har faktiskt inte alltid varit ett demokratiskt land utan utvecklingen av demokratin satte inte ingång förrän i slutet av 1800-talet. Vad är egentligen en demokrati och varifrån härstammar den? Statsvetaren Jenny Madestam berättar om de

olika typerna av demokrati i Sverige

Speltid: 4 min. **Målgrupp:** 10–15 år. **Utförande:** Strömmande.

Vägen till demokrati

Det tog lång tid innan Sverige blev ett demokratiskt land. Här får du en historisk överblick från grekernas tid fram till idag om hur världen sakta blir alltmer demokratisk trots ett stort motstånd hos en del ledare.

Speltid: 7 min. **Målgrupp:** 10–15 år. **Utförande:** Strömmande.

Rösta – så går det till

Sverige är ett föregångsland när det gäller demokrati och i en av våra grundlagar står det att all offentlig makt i Sverige utgår från folket. Så ska det vara tycker vi och just därför är det viktigt att rösta var fjärde år när vi har val i Sverige. I klippet följer vi med när två unga förstagångsväljare går till vallokalen för att rösta. Men vem har rätt att rösta och till vilka val röstar

vi? Vilka är det som ansvarar för att ett val går rätt till?

Speltid: 3 min. **Målgrupp:** från 10 år. **Utförande:** Strömmande.

Kort om demokrati

Svåra begrepp och termer kring politik och demokrati förklaras på ett enkelt och tydligt sätt. Lär dig om demokrati, politik, val och hur du rent konkret kan göra för att vara med och påverka i frågor som är viktiga för just dig. Serien kan användas separat eller som en repetition efter att man sett serien "Varför ska jag rösta?" Syftet är att ge en förståelse för vad demokrati är samt färdigheter i demokratisökning, värdering och självkritik, hur man kan gå tillväga för att själv vara med och påverka hur det rent konkret går till att rösta. Genom att öva i att göra sin röst hörd motiveras eleverna till aktivt deltagande i den demokratisk processen och till att rösta på valdagen. Finns även på spanska, dari, somaliska, engelska, arabiska, swahili, ukrainska, tigrinja, franska, teckenspråkstolkat och syntolkat.

Speltid: 9x1-3 min. **Målgrupp:** från 10 år. **Utförande:** Strömmande.

Förklara för mig - Yttrandefrihet

Att få tycka och tänka vad man vill utan att bli straffad är en av våra viktigaste rättigheter i Sverige. Men får man säga vad som helst? Experten Nils Funcke hjälper till att reda ut vad yttrandefrihet egentligen är.

Speltid: 5 min. **Målgrupp:** 10–12 år. **Utförande:** Strömmande.

Förklara för mig – Om demonstrationer

I Sverige har vi rätt att uttrycka våra åsikter på gator och torg. Man får demonstrera för eller emot nästan vad som helst, även gällande sådant som gör många människor arga. Men det finns vissa regler och gränser. Justitierådet Thomas Bull förklarar hur det fungerar.

Speltid: 5 min. **Målgrupp:** 10–12 år. **Utförande:** Strömmande.

Sveriges statsskick – en översikt

Vi får lära oss om hur Sveriges statsskick och vad Sveriges konstitutionella monarki innebär. Dessutom får vi veta något om Sveriges försvarsmakt.

Speltid: 3 min. **Målgrupp:** 9–12 år. **Utförande:** Strömmande.

Riksdagen – högsta beslutande organ

I riksdagen sitter ledamöter från hela landet och de är valda av det svenska folket. Här fattas besluten som påverkar hela samhället och det är därför riksdagen har en mycket viktig roll i den svenska demokratin. När man voterar är alla samlade för omröstning i kammaren. Det görs när partierna inte är överens i en fråga.

Speltid: 3 min. **Målgrupp:** från 12 år. **Utförande:** Strömmande.

Demokratins historia – en översikt

Demokratins rötter finns i antiken och den vi känner bäst till är den grekiska demokratin i Aten. Den inspirerade romarna, vars styrelseskick fortsatt att inspirera in i vår tid. I det här utbildningsklippet får du en snabb översikt över demokratins utveckling. Vi tar upp begrepp som folkförsamling, råd, folkdomstol, representativ demokrati och romersk rätt.

Speltid: 5 min. **Målgrupp:** från 13 år. **Utförande:** Strömmande.

Kampen för rösträtt

Att få rösta om vem som ska styra landet känns som en självklarhet men kampen för rösträtt har tagit många år. Fortfarande är det inte självklart att få rösta i många länder. Här får du en snabb tillbaka blick genom historien om hur manlig och kvinnlig rösträtt blev verklighet i Sverige.

Speltid: 3 min. **Målgrupp:** från 7 år. **Utförande:** Strömmande.

Nyfiken på Sverige

En animerad serie som ska introducera det svenska samhället framförallt för nyanlända barn. På ett enkelt sätt förklaras hur Sverige fungerar med fokus på företeelser i barnens vardag. Men flera av episoderna lämpar sig också för exempelvis SFI-undervisningen. Syftet är att förmedla delaktighet, men också förståelse för vilka normer och värderingar som finns i det

svenska samhället, och vilka rättigheter och skyldigheter vi har. Finns även på polska, kinyarwanda, franska, engelska, kroatiska, arabiska, spanska, dari, tigrinja, somaliska, tyska, ukrainska, kurdiska, kinesiska/mandarin.

Speltid: 10x7 min. **Målgrupp:** 10–12 år. **Utförande:** Strömmande.

Rubriker:

- 1: Den svenska demokratin
- 2: Naturen
- 3: Grundlagarna
- 4: Brott och straff
- 5: Skolan

- 6: Skatten
- 7: Familjen
- 8: Sveriges historia
- 9: Jämställdhet
- 10: Lagar och traditioner

Så funkar Sverige

Om våra demokratiska rättigheter och skyldigheter. Finns även på meänkieli, romani chib/lovari, finska, teckenspråkstolkat och nordsamiska.

Speltid: 10x4 min. **Målgrupp:** 10–12 år. **Utförande:** Strömmande.

Rubriker:

- 1: Det svenska samhället
- 2: Demokrati
- 3: Lagar
- 4: Grundlagarna
- 5: Yttrandefrihet

- 6: Källkritik
- 7: Politik
- 8: Skatt
- 9: Naturtillgångar
- 10: Sverige och världen

Magna Charta – Vägen till demokrati

De första trevande försöken till mänskliga rättigheter gjordes år 1215 i England. Adeln, kyrkan och köpmännen tvingade den engelske Kung John att skriva under Magna Charta. Kungen hade kränkt lagar och gamla seder och nu reglerades makten. Dokumentet innehöll punkter som att ingen fick fängslas utan rättegång och att änkor själva fick bestämma om de ville gifta om sig. Kyrkan skulle vara fri från inblandning av regeringen. Äganderätten skyddas och människor skyddades också från orimliga skatter. Det unika med dokumentet var att det inte bara gällde adel och präster utan kom att gälla alla fria människor. Magna Charta anses ha inspirerat till FN:s stadgar om mänskliga rättigheter.

Speltid: 3 min. **Målgrupp:** 10–15 år. **Utförande:** Strömmande.

Du vet väl att du kan låna robotar hos Mediecenter Värmland?

Vi har fyra olika sorter och lånetiden är max 4 veckor i taget.

Du hittar dom på sliplay.se/mediecentervarmland

Sveriges riksdagspartier

Programserien Sveriges riksdagspartier kommer att hjälpa dig att ta reda på vad partierna står för, så att du som tittare lättare kan få en överblick över de olika partiernas politik och viktigaste frågor!

I programmen undersöker vi partierna. Vad står de för? Vilka är deras viktigaste frågor? Först går vi snabbt igenom lite historia. Därefter intervjuas

någon från ungdomsförbundet, som berättar vad partiet tycker är viktigt och förklarar partiets tre värdeord. Sedan utfrågas personen i "Tio snabba", ett test som tar pulsen på var partiet står i olika frågor. Allt så att vi kan få en uppfattning om vad partiet prioriterar för politik! Producerade 2021.

Speltid: 8x6-9 min. **Målgrupp:** från 10 år. **Utförande:** Strömmande.

Sverigedemokraterna

Intervju: Tobias Andersson, nationell talesperson för Sverigedemokraternas ungdomsförbund.

Moderaterna

Intervju: Matilda Ekeblad, förbundsordförande för Moderaternas ungdomsförbund.

Kristdemokraterna

Intervju: Nike Örbrink, förbundsordförande för Kristdemokraternas ungdomsförbund.

Liberalerna

Intervju: Erik Berg, vice förbundsordförande för Liberalernas ungdomsförbund.

Centerpartiet

Intervju: Réka Tolnai, förbundsordförande för Centerpartiets ungdomsförbund.

Socialdemokraterna

Intervju: Philip Botström, f.d. ordförande för Socialdemokraternas ungdomsförbund.

Miljöpartiet

Intervju: Aida Badeli, språkrör för Grön ungdom.

Vänsterpartiet

Intervju: Eivind Ruge, styrelsesuppleant Vänsterpartiets ungdomsförbund.

Temabladen är till för att inspirera dig och underlätta för dig i ditt arbete. De innehåller tips på material och länkar inom resp. område.

Allt är länkat till Mediekatalogen!

Du hittar fler temablad på vår hemsida www.regionvarmland.se/mediecenter

Har du andra områden du vill ha ett temablad till?

E-posta eller ring oss så hjälper vi dig!

Dröm om demokrati

Lär dig om Sveriges konstitution och grundlagar, hur skatterna används, vilka val du kan rösta i och fördelningen av den politiska makten. Du får förklaringar till olika politiska begrepp och får veta mer om kampen för allmän rösträtt, kvinnokamp och rättvisa villkor på arbetsmarknaden. Du får möta människor som driver frågor utanför det politiska systemet samt med företrädare för de

politiska blocken. Programinnehållet ramas in av en dramatiserad del som beskriver ett Sverige år 2040 som styrs av en diktator. Serien finns även teckenspråkstolkad och syntolkad.

Speltid: 5x15 min. **Målgrupp:** 10–12 år. **Utförande:** Strömmande.

Rubriker:

- 1: Att rösta
- 2: Grundlagarna
- 3: Partipolitik

4: Hundra år i Sverige

5: Utanför systemet

Sveriges grundlagar

I Sverige har vi fyra grundlagar och det är speciella lagar som innehåller spelreglerna för vårt samhälle och hur Sverige ska styras. De ska alltså skydda vår demokrati och är därför svårare att ändra än andra lagar. Ett viktigt skäl är att det måste finnas tid att tänka igenom ändringarna och vilka följder de kan få. Vi lär oss om vilka grundlagarna är.

Speltid: 3 min. **Målgrupp:** 10–12 år. **Utförande:** Strömmande.

Sveriges grundlagar – Yttrandefrihetsgrundlagen

För att en demokrati ska fungera så behövs lagar och regler. I Sverige finns fyra lagar som är lite viktigare. Yttrandefrihetsgrundlagen handlar om att du fritt får uttrycka dig i olika medier som radio, TV, film och internet. Här står också vad man inte får göra. Till exempel får man inte kränka en person eller sprida falska rykten.

Speltid: 3 min. **Målgrupp:** 10–12 år. **Utförande:** Strömmande.

Sveriges grundlagar – Tryckfrihetsförordningen

Tryckfrihetsförordningen är en av Sveriges fyra grundlagar och är väldigt gammal. År 1766 blev Sverige känt för att vara det första landet i världen att få en lag som reglerade rätten till det fria ordet. Tack vare tryckfrihetsförordningen får man tänka och tycka fritt och har rätt att sprida vilken information man vill i tryckt form så länge lagen följs.

Speltid: 3 min. **Målgrupp:** 10–12 år. **Utförande:** Strömmande.

Sveriges grundlagar – Successionsordningen

Successionsordningen är en av våra fyra grundlagar och handlar om vem som ska få bli kung eller drottning i Sverige. Successionsordningen är väldigt gammal och har funnits ända sedan 1810 då den tillkom i samband med att den franske marskalken Jean Baptiste Bernadotte valdes till kung i Örebro.

Speltid: 3 min. **Målgrupp:** 10–12 år. **Utförande:** Strömmande.

Sveriges grundlagar – Regeringsformen

Regeringsformen är en av våra fyra grundlagar. I de 15 kapitlen som regeringsformen består av finns grunden för hela vår demokrati och hur den ska fungera. I det första kapitlet står det: "All offentlig makt i Sverige utgår från folket". Det betyder att alla som har rösträtt får vara med och bestämma vilka som ska styra vårt land.

Speltid: 3 min. **Målgrupp:** 10–12 år. **Utförande:** Strömmande.

Människor för ändring

I alla tider har samhällsförändring börjat med att människor vågat drömma, orkat kämpa, och velat förändra. Men vad förändrar ett samhälle mer genomgripande och långsiktigt? Och kan man som enskild person göra skillnad? Här berättas bland annat om rösträttskampen Selma Lagerlöfs nytänkande, uppfinnaren Alfred Nobels kamp för att skapa en bättre framtid, Raoul Wallenbergs

civilkurage som världsmedborgare och demonstrerande arbetare i Ådalen som ville ha tryggare anställningar. Berättelserna handlar om dåtid, men lika mycket om nutid. Det är människor och händelser som på ett eller annat sätt varit med och förändrat samhället för alltid.

Speltid: 8x30 min. **Målgrupp:** 10–12 år. **Utförande:** Strömmande.

Rubriker:

- 1: Häxorna – rättssäkerhet
- 2: Alfred Nobel – uppfinningar
- 3: Emigranterna – ett annat liv
- 4: Selma Lagerlöf – jämställdhet

- 5: Ådalen – arbetsrätt
- 6: Raoul Wallenberg – civilkurage
- 7: Little Rock – lika värde
- 8: BT Kemi - väckarklocka

Du vet väl att eleverna kan göra egna konton och strömma media?

Här hittar du en [lathund till elevkonto på SLIPlay!](#)

En annorlunda läxa kanske?

[Gaming the Real World - kan datorspel förändra världen?](#)

Världens städer ställs allt oftare inför utmaningen att klara den befolkningstillväxt som urbaniseringen leder till. Men för att skapa ett hållbart samhälle är det viktigt att göra invånarna delaktiga i processen. Genom att översätta arkitekturritningar till spel som människor lättare kan ta till sig, demokratiseras hela processen. I

filmen möter du tre olika spelutvecklare som genom ovanliga samarbeten med bl.a. FN och Svensk Byggtjänst lyckats få människor att bli delaktiga i utformandet av sin stad. Du får se exempel med spelen Minecraft, Cities: Skylines och indiespelet Block'hood, från platser så vitt skilda som Norra Djurgårdsstaden utanför Stockholm, Katmandu och Nairobi.

Speltid: 38 min. **Målgrupp:** från 11 år. **Utförande:** Strömmande.

[Riksdagen – pågående demokrati](#)

1921 ägde det första riksdagsvalet rum där även kvinnor fick rösta. Nu har vi allmänna val till riksdagen och vart fjärde år väljer vi vilka personer som ska representera oss. Riksdagen och ledamöterna har flera olika uppgifter, en av de viktigaste är att besluta om lagar men också om inkomster och utgifter i stadsbudgeten. Man kontrollerar också hur regeringen sköter sitt

arbete. Hur går det till när man beslutar i ett ärende i kammaren och vad gör en talman? Vad är en motion och en proposition och vad gör ett utskott? I filmen träffar vi riksdagsledamöter i deras vardag och statsvetaren Jenny Madestam förklarar hur allt hänger samman. Den animerade läraren visar på pedagogisk träffsäkerhet när hon för handlingen vidare.

Speltid: 14 min. **Målgrupp:** från 10 år. **Utförande:** Strömmande.

[I am black](#)

Dokumentär. Slaveriet i världen är långt ifrån utrotat. I Matz Eklunds starka film "I am black" berättar vi om vedervärdiga förhållanden i det afrikanska landet Mauretania. Vi får följa Mouhamadou Tourés skräckfyllda upplevelser som fånge i det mauretanska samhällets slavkultur. Touré bor idag i Sverige men har fortsatt att kämpa för de svartas situation i ett

land där ca 90 000 människor inte äger rätten till sina eget liv.

Speltid: 25 min. **Målgrupp:** från 12 år. **Utförande:** Strömmande.

Sveriges Regering

Filmens ciceron Markus tar oss till Rosenbad. Där berättar han var namnet kommer ifrån och om våra grundlagar. F.d. talmannen Björn von Sydow talar om hur det går till att välja statsminister. Vi får också veta skillnaderna mellan majoritets- och minoritetsregering, koalitions- och samlingsregering samt vad statsministerns arbete går ut på. Filmen berättar också hur regeringen arbetar med olika ärenden och att det är myndigheterna som ser till att regeringens beslut genomförs.

Speltid: 13 min. **Målgrupp:** från 12 år. **Utförande:** Strömmande.

Sveriges kommuner – små som stora

De människor som är folkbokförda inom ett visst geografiskt område skapar tillsammans en kommun. Och vi är alla bosatta i någon av Sveriges 290 kommuner. Den kan vara stor eller liten, men de flesta arbetar på ungefär samma sätt. Hur går små kommuner för att klara sin ekonomi, kommer pengarna att räcka till och vilka problem ställs de inför? Vi träffar Annika

som arbetar i en av Sveriges mindre kommuner. I Sverige finns en lag som heter kommunallagen och där kan man bland annat läsa vilka rättigheter och skyldigheter en kommun har. Men hur bildades kommuner och vad gör kommunfullmäktige och kommunstyrelsen? Går det att engagera sig politiskt och samtidigt ha ett jobb? Filmen ger svar. Kommuner styrs av politiker som valts direkt av oss medborgare och det betyder att vi har stora möjligheter att påverka och kontrollera kommunens arbete.

Speltid: 12 min. **Målgrupp:** från 12 år. **Utförande:** Strömmande.

Public Service – ett demokratiskt uppdrag

Vad är public service och varför finns det? Nyhetsprogrammet Aktuellt på SVT, program på Sveriges Radio och Kunskapskanalen ingår alla i public service-utbudet. Gemensamt för dem är att de ska "tjäna alla" och ge allsidig information åt alla i samhället och att olika åsikter ska bli hörda. I kanalerna finns inte reklam. Public service-programmen bekostas av samhället med våra skattepengar. Men varför finns public service? Syftet är att alla människor ska få oberoende fakta inför vardagsbeslut eller inför ett val. Det är viktigt i vår demokrati. Ingen ska kunna lägga sig i vad som tas upp i till exempel nyheterna, inte ens statsministern. • Varför anses det viktigt att public service-företag ska vara oberoende? Filmen berör Agenda 2030: Globala målet 16.10 Säkerställa allmän tillgång och skydda de grundläggande friheterna.

Speltid: 16 min. **Målgrupp:** från 12 år. **Utförande:** Strömmande.

TALBÖCKER!

Har du elever i behov av särskilt stöd?

Du kan avgiftsfritt låna skönlitterära talböcker på usb från Mediecenter.

Vi har alla böcker du hittar hos [Legimus](http://www.regionvarmland.se/legimus). Läs mer på vår hemsida –

<http://www.regionvarmland.se/mediecenter/talbocker/>

Vem bestämmer vad? – på lätt svenska

I fyra animerade filmer på lätt svenska går vi igenom vem som bestämmer vad. Hur fungerar det när man tar beslut om till exempel älgjakt, BMX-banor, gratis glasögon eller förbud av miljöfarliga glödlampor? Vi får se hur det fungerar när riksdagen, kommunen, landstinget och EU tar beslut. Vilka är det som bestämmer, hur går det till, och vem är det som bestämmer vilka det är som bestämmer? Serien finns även på arabiska, albanska, pashto, somaliska, ukrainska och polska.

Speltid: 4x3 min. **Målgrupp:** 13–15 år. **Utförande:** Strömmande.

Rubriker:

1: EU

3: Kommunen

2: Riksdagen

4: Landstinget

Sveriges välfärd – hur fungerar den?

Vad betyder välfärd egentligen? Vad betalar vi skatt till och vad ger välfärdssystemet oss? I den här filmen ska vi lära oss om hur Sveriges välfärdssystem egentligen fungerar och varför vi betalar skatt. Vi ska också titta på hur Sverige blev ett så kallat välfärdssamhälle. Hur skulle välfärdssystemet i Sverige kunna se ut i framtiden? Det ska vi också ta reda på.

Speltid: 17 min. **Målgrupp:** från 13 år. **Utförande:** Strömmande.

Hot mot vår demokrati

Vi hör ibland varningar om att demokratin är hotad. Men vad innebär det egentligen? Hur påverkas vårt demokratiska samhälle av sådant som hot och hat, *desinformation* och *korruption*? Politiker, journalister och forskare utsätts för hot och hat. Varför då? Och vad händer om vissa yrkesgrupper skräms till tystnad? Vi träffar kunniga inom området samt de som drabbats. Dessutom tar vi reda på vad korruption och desinformation innebär och hur dessa kan påverka demokratin, samt får veta hur vi kan skydda demokratin.

Speltid: 14 min. **Målgrupp:** från 13 år. **Utförande:** Strömmande.

Demokratins delar

Demokratier består av flera delar som tillsammans bildar en helhet. Det är tack vare dem som vi kan leva i ett fritt och öppet samhälle. I den här serien går vi igenom fyra av demokratins delar: Författningen (även känd som konstitutionen i till exempel USA), medborgerliga rättigheter, rösträtt och röstregler samt flerpartisystem.

Speltid: 4x4 min. **Målgrupp:** från 13 år. **Utförande:** Strömmande.

Orka plugga – Yttrandefrihet

Vad får man säga och vad får man inte säga människor emellan? Var går gränsen och är det någon skillnad på nätet och i verkligheten? 17-åriga Lina Dawood filosoferar kring vad lagen säger men också om moral och etik. Det handlar om yttrandefrihet.

Speltid: 2 min. **Målgrupp:** 13–15 år. **Utförande:** Strömmande.

Orka plugga – källkritik och demokrati

Att leva i en demokrati innebär mycket mer än att få rösta i fria val. En annan rättighet är att få ta del av alla slags nyheter och åsikter. Det kan vara lätt att glömma hur skör demokratin kan vara och hur snabbt dessa rättigheter kan begränsas. Här får du tips på hur du kan granska nyheter och annan information, bra verktyg för att inte bli lurad!

Speltid: 4 min. **Målgrupp:** 13–15 år. **Utförande:** Strömmande.

EU – ungas perspektiv

EU, Europeiska unionen, har stort inflytande på Sverige och på hur vårt samhälle kommer att se ut i framtiden. Det här berör ungdomar mycket. De flesta svenska ungdomar tycker att det är mest intressant med svenska samhällsfrågor och svensk politik, men hälften säger att de också är intresserade av europeisk och internationell politik. Stödet för ett fortsatt medlemskap i EU är mycket stort, samtidigt som unga också vill att Sverige ska samarbeta mer med andra länder i Europa. Vilka frågor tycker ungdomarna själva är viktigast i EU? Hur fungerar EU? Och varför är det viktigt att rösta i EU-valet?

Speltid: 17 min. **Målgrupp:** från 13 år. **Utförande:** Strömmande.

Mellanöstern – politik och religion

När vi idag blickar ut över Mellanöstern möter vi en mosaik av vitt skilda politiska och religiösa kulturer. För en utomstående betraktare är det lätt att bli förvirrad. Här finns gammaldags monarkier med enväldiga kungar, järnhårda islamiska stater med prästvälde, religiösa minoriteter som har överlevt i årtusenden, demokratiska experiment av västerländskt snitt och dessutom ett flertal militanta grupperingar som i praktiken har byggt upp stater i staten.

Speltid: 15 min. **Målgrupp:** från 13 år. **Utförande:** Strömmande.

Perspektiv på världen - Ekonomi - pengar, makten och demokratin

I en demokrati är det folket som bestämmer. Men valkampanjer kostar pengar - vilka intressen ligger bakom? Hur jobbar lobbyister och donatorer? Vi tittar på ett av världens mest uppmärksammade val, det amerikanska valet 2016. Vilken betydelse hade pengar där, och hur påverkas den demokratiska processen av pengar?

Speltid: 8 min. **Målgrupp:** från 13 år. **Utförande:** Strömmande.

Perspektiv på världen – Statsskick – världens största demokrati

Indien brukar kallas världens största demokrati. Men vilka utmaningar finns det för demokratin i ett land med över en miljard invånare? Parlamentsledamoten Shashi Tharoor förklarar varför ett demokratiskt styrelseskick är det enda rättvisa i ett land med många olika kulturer, religioner och språk. Långt ifrån alla länder är

dock demokratiska. Omvärldsanalytikern och statsvetaren Sofia Rasmussen förklarar vad som krävs för att ett land ska räknas som demokratiskt.

Speltid: 10 min. **Målgrupp:** från 13 år. **Utförande:** Strömmande.

Perspektiv på världen – Statsskick – demokrati till varje pris

I västvärlden är vi överens om att demokrati är det mest rättvisa styrelseskicket, men långt ifrån alla länder i världen är demokratiska. Ghanas före detta president Jerry Rawlings förklarar varför han tog makten i landet genom en militärkupp. Den ghanesiska journalisten Kokui Selormey Hanson resonerar kring för- och nackdelar med demokrati och vad som krävs för att en demokrati verkligen ska fungera. Programmet finns [teckenspråkstolkat](#) samt [syntolkat](#).

Speltid: 10 min. **Målgrupp:** från 13 år. **Utförande:** Strömmande.

Fatta ordet – demokrati

För många känns det självklart att leva i en demokrati. Men demokratin är inget vi ska ta för givet. Den är något som vi ska vara rädda om. Fatta ordet! - Demokrati introducerar ordets innebörd genom exempel och jämförelser. Du får även se hur det används i olika sammanhang.

Speltid: 6 min. **Målgrupp:** från 13 år. **Utförande:** Strömmande.

Fatta ordet – Statsskick

Den kanske viktigaste frågan när vi undersöker ett lands statsskick - det är om landet är en demokrati eller en diktatur.

Speltid: 6 min. **Målgrupp:** från 13 år. **Utförande:** Strömmande.

Fatta Sveriges demokrati

Två unga, nyfikna programledare, Leila och Noah, får i uppdrag att lära sig och tittarna mer om hur Sverige styrs. För att göra det abstrakta mer konkret skickar Noah ut Leila på olika uppdrag som är kopplade till grundläggande samhällsfunktioner och politiska frågor. Leila får till exempel ta sig an kvalgränsen i stavhopp för att lära sig mer om fyraprocentsspärren.

Uppdraget kompletteras med reportage, kommentarer av statsvetaren Jenny Madestam och med animationer som fördjupar och förtydligar det aktuella ämnet. Syftet är att tittarna ska få ökad kunskap om Sveriges politiska system, kunna hitta och tillgodogöra sig kunskap om de politiska partierna, samt stärka medvetenheten och insikten om vår demokrati och vårt statsskick.

Speltid: 8x15-30 min. **Målgrupp:** 13–15 år. **Utförande:** Strömmande.

Rubriker:

- 1: Demokrati eller diktatur
- 2: Beslutsnivåer
- 3: Välfärden
- 4: Yttrandefrihet

- 5: Parlamentarism
- 6: Monarki eller republik
- 7: Ideologi
- 8: Fyraprocentsspärren

Demokrati & Diktatur

Idag i världen finns fler diktaturer än demokratiskt styrda länder i världen. I Sverige är det en självklarhet att vi får uttrycka oss hur vi vill och att alla svenska medborgare över 18 år har rösträtt. I en diktatur kan man bli fängslad för något man säger eller skriver. Vad är de stora skillnaderna mellan demokrati och diktatur. Klippet ger svaren.

Speltid: 5 min. **Målgrupp:** 13–15 år. **Utförande:** Strömmande.

Demokrati helt enkelt

Babi träffar ungdomar som genom namninsamlingar försöker göra en förändring. I Uppsala tyckte Bianca och Patricia att det var alldeles för nedskräpat och startade därför en namninsamling för att få bukt med detta. När Hilda och Cornelia fick reda på att deras fritidsgård i Luleå skulle läggas ner startade dem en namninsamling för att visa kommunpolitikerna att många ville ha den kvar. Finns även syntolkat och teckenspråkstolkat.

Speltid: 6x15 min. **Målgrupp:** 13–15 år. **Utförande:** Strömmande.

Ideologierna

Den här serien söker svaren på följande frågor: Vad är en ideologi? Vad står socialism, konservatism, fascism, ekologism, liberalism och feminism för? I vilken samhällsutmaning uppkom de? Hur ser drömsamhället ut för varje ideologi och hur kommer man dit? Vilken påverkan har de olika ideologierna haft på världen och på Sverige, och vilka motargument möter de? Och hur är de olika ideologierna kopplade till våra politiska partier idag? Finns även teckenspråkstolkat och syntolkat.

Speltid: 7x10 min. **Målgrupp:** 13–15 år. **Utförande:** Strömmande

Rubriker:

- 1: Socialism
- 2: Liberalism
- 3: Konservatism

- 4: Fascism
- 5: Ekologism
- 6: Feminism
- 7: Vad är en ideologi

Har jag något val?

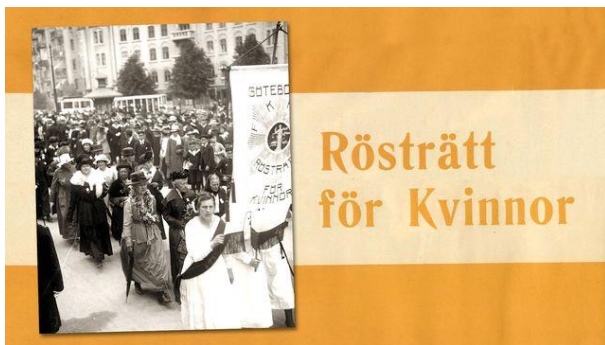
Det finns många starka krafter som försöker påverka oss väljare. Idag sker en stor del av påverkan via nätet och sociala medier. Programledaren Elin förklarar för oss hur man bedrev valkampanjer via sociala medier i USA när Donald Trump blev president. Hon tar reda på hur "dark ads" och "fake news" fungerar, och vad en filterbubbla är. Hon tittar också på valkampanjande ur historisk vinkel och lär oss hur vi kan bli mer källkritiska på nätet.

Speltid: 5x15 min. **Målgrupp:** 13–15 år. **Utförande:** Strömmande.

Rubriker:

- 1: Svensk opinionspåverkan
- 2: USA-valet och sociala medier

- 3: Valmanipulation i Europa
- 4: Dold påverkan
- 5: Att vara vaksam

Rösträtt för kvinnor 100 år

I maj 1919, klubbades beslutet om kvinnlig rösträtt igenom och en 35-årig lång kamp och väntan var till ända. Hur gick det till och vilka var kvinnorna som ägnade stora delar av sina liv åt rösträttsfrågan? Historiker Karin Kvist Geverts berättar om några viktiga milstolpar genom åren och Malin Bonthron, barnbarnsbarnbarn till Anna Whitlock, läser ett utdrag från ett av alla de tal

Anna höll då hon arbetade för kvinnofrågan. Men alla var inte för den stora samhällsförändring som kvinnlig rösträtt innebar. Finns även syntolkat och teckenspråkstolkat.

Speltid: 14 min. **Målgrupp:** 13–15 år. **Utförande:** Strömmande.

Demokrati – en introduktion

Vad är en demokrati och vad är det som gör att vissa anser att demokratin idag är i fara? Vi får följa hur demokratin växte fram under antiken och hur idén om den representativa demokratin utvecklades under upplysningen. Idag bor cirka 45 procent av jordens befolkning i någon form av demokrati. Men demokratin kan försvagas om den försummas. Vad innebär begrepp som diktatur, monarki, korruption och lobbying? Vilka är de viktigaste demokratiska principerna?

Speltid: 11 min. **Målgrupp:** 13–19 år. **Utförande:** Strömmande.

Unga och politiken – en film om politiskt engagemang

Många unga har starka åsikter kring saker och ting, och att vara med och påverka är lättare än vad man kan tro! Politik handlar kort och gott om att göra sin röst hörd och det finns många sätt som man kan engagera sig politiskt; allt ifrån en enskild fråga till partipolitik. Vi ska få träffa Klara, Elliot och Samuel – tre unga personer som på olika sätt använt sin röst för att skapa förändring. Hur startade deras politiska intresse? Vad har de åstadkommit? Hur kan man gå tillväga om man vill förändra något? Och varför är det viktigt att använda sin demokratiska rätt? Med hjälp av Klara, Elliot och Samuel väcker vi elevernas nyfikenhet för politiskt engagemang.

Speltid: 12 min. **Målgrupp:** 13–19 år. **Utförande:** Strömmande.

Kvinnorna på Fröken Frimans tid, del 1

Dramaserien Fröken Frimans krig har blivit en kär jultradition i SVT. Nu är det dags att möta några av verklighetens kvinnor som stod på barrikaderna vid den här tiden: Anna Whitlock som grundade kvinnokooperationen Svenska Hem och ledde kampen för kvinnlig rösträtt, Sveriges första kvinnliga läkare Karolina Widerström som kämpade mot prostitution, Ann

Margret Holmgren som reste land och rike runt för att tända eldar för rösträttskampen och Frigga Carlberg som drev barnhem för oäkta barn och bjöd in de fruktade suffragetterna till Göteborg. Programledaren Kattis Ahlström reser runt i kvinnornas fotspår, från Kiruna till Köping, för att träffa de som kan berätta om tiden och kvinnorna som ville vara med och påverka samhället på riktigt. Dokumentärserie i två avsnitt. Lämplig för: från åk 7.

Speltid: 60 min. **Målgrupp:** från 14 år. **Utförande:** Strömmande.

Kvinnorna på Fröken Frimans tid, del 2

Dramaserien Fröken Frimans krig har blivit en kär jultradition i SVT. Nu är det dags att möta några av verklighetens kvinnor som stod på barrikaderna vid den här tiden: Anna Whitlock som grundade kvinnokooperationen Svenska Hem och ledde kampen för kvinnlig rösträtt, Sveriges första kvinnliga läkare Karolina Widerström som kämpade mot prostitution, Ann Margret Holmgren som reste land och rike runt för att tända eldar för rösträttskampen och Frigga Carlberg som drev barnhem för oäkta barn och bjöd in de fruktade suffragetterna till Göteborg. Programledaren Kattis Ahlström reser runt i kvinnornas fotspår, från Kiruna till Köping, för att träffa de som kan berätta om tiden och kvinnorna som ville vara med och påverka samhället på riktigt. Dokumentärserie i två avsnitt. Lämplig för: från åk 7.

Speltid: 60 min. **Målgrupp:** från 14 år. **Utförande:** Strömmande.

Hvarför skola kvinnorna vänta?

Sverige fick som sista land i Norden kvinnlig rösträtt i maj 1919 och två år senare valdes fem kvinnor för första gången in i Sveriges riksdag. En av kvinnorna, Nelly Thuring, uppmanade kvinnor att våga ta plats och att göra sin röst hörd. Genom den största mobiliseringen av kvinnor som vårt land har skådat lyckades även LKPR, Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt, samla hundratusentals namnunderskrifter för ett gemensamt krav: Rösträtt för kvinnor! Finns även syntolkat och teckenspråkstolkat.

Speltid: 14 min. **Målgrupp:** gymnasiet. **Utförande:** Strömmande.

Historia förklarad – Sveriges demokratisering

I dag är det lätt att ta för givet att alla vuxna medborgare har rätt att gå att rösta. Men hur länge har egentligen Sverige varit en demokrati? Och hur gick det till när den infördes? Vi får följa den stundtals dramatiska utvecklingen när Sverige gick från enväldig kung och förlegad ständsriksdag till allmän och lika rösträtt för både kvinnor och män. Finns även syntolkat och

teckenspråkstolkat.

Speltid: 19 min. **Målgrupp:** gymnasiet. **Utförande:** Strömmande.

Historia förklarad – Socialismens framväxt

Socialismen växte fram under industrialiseringen, då fabriksarbetare slöt sig samman och tog intryck av tankar om att samhället behövde förändras och utvecklas på ett annat sätt. Men hur fick dessa egentligen spridning? Vilka var de största tankarna? Och hur utvecklades ideologin i världen - och i Sverige? Vi förklarar hur det gick till när socialismen som idé växte fram - och vilka konsekvenser den fick. Finns även teckenspråkstolkat och syntolkat.

Speltid: 19 min. **Målgrupp:** gymnasiet. **Utförande:** Strömmande.

Historia förklarad – Liberalismens framväxt

Liberalismen sätter frihet för den enskilde människan i centrum och det är en idé som när den först kom fram sågs som både chockerande och radikal. Så, hur fick dessa tankar fäste? Vilka samhällsförändringar påverkades dess popularitet? Hur utvecklades den internationellt och i Sverige? Vi förklarar liberalismens framväxt - och vad den fick för konsekvenser. Finns även teckenspråkstolkat och syntolkat.

Speltid: 19 min. **Målgrupp:** gymnasiet. **Utförande:** Strömmande.

[Vår digitala planet – Demokratins nya spelplan](#)

Internet har kallats den viktigaste uppfinningen för demokratin sedan tryckpressen. Möt Stephen Pruitt, Wikipedias mest aktiva skribent, som vikt sitt liv till att skapa en mer jämlik könsrepresentation på nätet. Men internet är också ett verktyg för hat, propaganda och desinformation - krafter som försvårar det

demokratiska samtalet och som kan undergräva viktiga samhällsfunktioner. Mediets snabba informationsspridning har utnyttjats för att påverka parlamentariska val, förstärkt konspirationsteorier och förorsakat tragedier.

Speltid: 58 min. **Målgrupp:** gymnasiet. **Utförande:** Strömmande.

[Min fråga om demokrati](#)

Att vara ny i Sverige skapar funderingar kring hur vår demokrati fungerar. Fem personer har varsin fråga om olika aspekter av demokratin: Vad händer med min röst vid ett val? Är Sverige jämställt? Får man säga och skriva vad som helst i yttrandefrihetens namn? Hur fungerar skatt egentligen? Och hur kan jag bäst påverka mitt närsamhälle? Vi följer en huvudperson i varje

program på sin väg att lära sig mer.

Speltid: 5x14 min. **Målgrupp:** gymn/vux. **Utförande:** Strömmande.

[Hejhej Sverige – kortfattat – Hur du röstar?](#)

Här får du veta hur det går till att rösta. Hur vet du vilken som är din vallokal? Vad betyder de olika färgerna på valsedlarna? Vad är förtidsröstning? Och får du hålla din röst hemlig? Finns även på [engelska](#).

Speltid: 4 min. **Målgrupp:** gymn/vux. **Utförande:** Strömmande.

[Hejhej Sverige – kortfattat – Vem har rösträtt?](#)

I Sverige gäller allmän och lika rösträtt, men vad betyder det? Måste du vara svensk medborgare för att rösta? Och vad är skillnaden mellan riksdag, region och kommun? Finns även på [engelska](#).

Speltid: 4 min. **Målgrupp:** gymn/vux. **Utförande:** Strömmande.

Samhällskunskap förklarad

I kärnfulla avsnitt, som aldrig är längre än 20 minuter, förklaras allt från grunderna i svensk politik och internationella relationer till samhällets uppbyggnad och demokratiska nivåer. Innehållet är avstämt med verksamma lärare och utbudet fylls på löpande. Serien är kopplad till ämnet samhällskunskap i gymnasieskolan och fungerar som såväl introduktion som sammanfattning av olika kursmoment. Här kompletteras undervisningen med bilder, sammanhang och konkreta exempel. Många avsnitt avslutas med en tydlig sammanfattning. Sex av programmen finns även teckenspråkstolkat och syntolkat.

Speltid: 18x10-20 min. **Målgrupp:** gymnasiet. **Utförande:** Strömmande.

Rubriker:

Bakgrunden till Rysslands invasion	Pengar
Politiska skiljelinjer – Energipolitiken	Samhällsekonomi
Politiska skiljelinjer - Familjepolitiken	Nationalekonomiska teorier
Politiska skiljelinjer – Kriminalpolitiken	Sveriges ekonomiska historia
Politiska skiljelinjer – Bostadspolitiken	Folkmord
Politiska skiljelinjer - Fördelningspolitiken	Public Service
Sveriges grundlagar	Populism
Sveriges demokratiska nivåer	Lobbyism
Sverige i EU	Statsskick

Det demokratiska spelet

Det demokratiska spelet är ett allmänbildande och underhållande frågesportprogram om demokrati och politik. De tävlande lagen drillas i frågor som rör allt från medborgarförslag och motioner till valaffischer och kampanjlåtar. Lagledare är Martin "E-type" Erikson och komikern Josefin Johansson. De flankeras i varje avsnitt av varsin "tyckonom", det vill säga en offentlig person som arbetar med åsikter, samt varsin helt vanlig engagerad medborgare. Det bjuds på såväl kunskap som kuriosa - skrätt som eftertanke. Leder programmet gör Parisa Amiri och domare är Kalle Lind. Det demokratiska spelet vill inspirera och visa att det går att göra sin röst hörd, påverka och ta del av samhället. Oavsett om du är ung eller gammal. Dessutom lyfter programmet fram hur demokratin förändrat Sverige under de senaste 100 åren. Finns även teckenspråkstolkat och syntolkat.

Speltid: 6x28 min. **Målgrupp:** gymn/vux. **Utförande:** Strömmande.

Rubriker:

Släpp hönsen fria	Örnsköldsvik
Religionsfrihet och kramrutan i Bromölla	Dans på restaurang och andra olagligheter
Hembiträdeslag och HBTQ-utbildning i	Vad döljer sig bakom kjolen?
	Lex Maria och gatukonst i Degerfors

**Har du och dina kollegor koll på vad Mediecenter
har att erbjuda er?**

**Om inte kommer vi gärna och berättar om vår verksamhet!
Vi går också igenom SLIPlay och alla dess funktioner.**

HÖR AV ER SÅ BOKAR VI IN ETT BESÖK!
Tfn.010-833 10 60, mcv@regionvarmland.se

UR Samtiden

- en programserie från Utbildningsradion där du finner ett stort antal seminarier, samtal och föreläsningar med ämnen som berör vår samtid – samhälle, kultur och naturvetenskap! Det finns hundratals program – nedan finner du två serier om demokrati.

UR Samtiden – allt färre demokratier i världen

Demokratin försvinner allt snabbare i världen. Som resultat lever nu nära 70 procent av jordens befolkning i autokratier och den genomsnittliga nivån av demokrati i världen är tillbaka till nivån före kalla krigets slut. Hur går det till när demokratin nedmonteras i ett land? Hur påverkas samhället och befolkningen? Vad kan vi göra för att stärka och försvara demokratin? Inspelat den 26 november 2021 på Musikaliska, Stockholm. Arrangör: Vetenskapsrådet och Institutet för framtidsstudier.

Speltid: 3x20-60 min. **Målgrupp:** gymn/vux. **Utförande:** Strömmande.

PROGRAM FÖR GYMNASIESÄRSKOLA OCH SÄRVUX

Varför ska jag rösta?

Spännande möten och utmaningar ger dig det mesta du behöver veta om politik och demokrati inför valet. Deltagarna Fatou, Markus, Mir och Maria diskuterar val och lär sig mer om politik och demokrati inför intervjuer de ska göra med politiska nyckelpersoner. Vi möter även personer med intellektuell funktionsnedsättning som berättar om hur de bidragit till vår demokrati och

hur man kan göra för att vara med och påverka. Finns även teckenspråkstolkat och syntolkat.

Speltid: 4x30 min. **Målgrupp:** gymnasiesärskola/särvux. **Utförande:** Strömmande.

Kort om demokrati

Svåra begrepp och termer kring politik och demokrati förklaras på ett enkelt och tydligt sätt. Lär dig om demokrati, politik, val och hur du rent konkret kan göra för att vara med och påverka i frågor som är viktiga för just dig. Serien kan användas separat eller som en repetition efter att man sett serien "Varför ska jag rösta?" Finns även på spanska, dari, somaliska, engelska,

arabiska, swahili, ukrainska, tigrinja, franska, teckenspråkstolkat och syntolkat.

Speltid: 9x1-3 min. **Målgrupp:** gymnasiesärskola/särvux. **Utförande:** Strömmande.

SPELFILMER:

[Victor och Josefine – Resan till Snackistan](#)

Victor och Josefine är bästa vänner, trots att han är en stor hungrig björn och hon en mycket liten mus. När Victors värdefulla fiol går sönder reser de till hans hemland Snackistan för att få den lagad. Här bor världens bästa musiker som brukar sprida glädje med härliga toner, men väl på plats upptäcker Victor och Josefine att all musik är bannlyst sedan flera år. Det finns dock

modiga invånare som kämpar mot förbudet, och tillsammans med dem samt en mystisk maskerad hjälte försöker våra båda vänner se till så att musiken åter släpps fri i björnarnas land. Svenskt tal – otextad eller svensk text Originaltitel: Ernest et Célestine: Le voyage en Charabie Lämplig för: f-åk3.

Speltid: 80 min. **Produktionsår:** 2022 **Utförande:** Strömmande.

[The Giver](#)

Jonas bor i ett framtida samhälle där smärta och lidande har rensats bort och invånarna genom dagliga injektioner avtrubbas till att enbart se en värld i harmoni. Allt är till synes perfekt, det finns regler för allt och alla trivs. På Jonas examenskväll, när invånarna enligt traditionen blir tilldelad varsitt samhällsuppdrag, får han veta att han fått den ärofyllda titeln "minnesbevarare" -

den som får bära alla minnen från tiden som var innan. I sin nya roll börjar Jonas upptäcka en värld långt bort från hans inrutade liv - en värld full av kärlek, sorg, färg och känslor - en värld som samhällets ledare har hållit hemlig allt för länge, och av fel orsak. Jonas ställs nu inför ett livsavgörande val. Ska han hålla tyst och leva ett liv han vet är en lögn, eller avslöja vad han vet och riskera att förlora allt? Bygger på boken Den utvalde (The Giver) av Lois Lowry. Lämplig för åk 5-gy.

Speltid: 93 min. **Produktionsår:** 2014. **Utförande:** Strömmande.

[Suffragette](#)

De var arbetande kvinnor som såg att fredliga protester inte gett någonting trots decenniernas kamp. De insåg därför att en radikal kamp var den enda vägen till förändring. De riskerade att förlora sina jobb, sina hem, sina barn och sina egna liv - allt i kampen för lika rättigheter. Maud är en vanlig arbetare som blir indragen i rörelsen av en slump. Plötsligt upptäcker den fredliga småbarnsmamman Maud att hon har blivit en eftersökt aktivist... Suffragette är ett spännande drama om fotsoldaterna i den tidiga feministrörelsen. Kvinnor tvingades under jorden i en farlig katt-och-råtta-lek mot en alltmer brutal stat. Lämplig för åk 6-gy.

Speltid: 106 min. **Produktionsår:** 2015. **Utförande:** Strömmande.

Reality

Den 3 juni 2017 kommer 25-åringen Reality Winner hem från sina ärenden och hittar två FBI-agenter utanför sitt hem. De påbörjar ett kryptiskt förhör om hennes tid i det amerikanska flygwapnet och jobbet som översättare för NSA. Realitys liv börjar sakta nystas upp. Var hon skyldig för läckan av ett hemlighetsstämplat dokument om Rysslands inblandning i det

amerikanska valet 2016? En rafflande film med dialog tagen direkt från FBI:s förhørsprotokoll. En osannolik och sann historia om den första visselblåsaren under Trump-eran. Lämplig för åk 9-gy.

Speltid: 83 min. **Produktionsår:** 2023. **Utförande:** Strömmande.

Den tysta revolutionen

Östberlin 1956. Theo och Kurt tar tåget till Västberlin, officiellt för att besöka morfars grav, men i själva verket för att gå på bio och spana på tjejer. En journalfilm från upproret i Budapest blir ett politiskt uppvaknande och tillbaka i skolan initierar de en tyst minut i solidaritet med det ungerska folkets protest mot sovjetiskt förtryck. Reaktionen låter inte vänta på sig. Eleverna

anklagas för att vara kontrarevolutionära och självaste utbildningsministern kallas in för att tvinga fram ett erkännande genom att hota med indragna diplom. Nu ställs klassen på prov. Stå upp tillsammans i solidaritet, eller avslöja sina kamrater? Lämplig för: åk 9-gy. Originaltitel: Das schweigende Klassenzimmer.

Speltid: 107 min. **Produktionsår:** 2018. **Utförande:** Strömmande.

Situation Sverige

Speltid: 107 min. **Produktionsår:** 2018.
Utförande: Strömmande.

Dokumentär. En alltför snabb uppväxt. Eller som Marco från Gävle-förorten Sättra formulerar det: Det är för många som blir en man över en natt, här i min trakt. När han var barn råkade mamma Carmen ut för en allvarlig olycka och Marcos uppväxt blev tuff. Men Marco har hittat sin egen

väg bort från den kriminalitet och det våld han var på väg att dras in i. Det handlar också om en förort där stökiga ungdomar och rasistiska reaktioner hotar tillvaron och hur Facebook-aktören Joakim Lamotte bemöts när han kommer till platsen. Det här är en dokumentär om Sverige och migrationen i globaliseringens tidevarv. Lämplig från 14 år.

Speltid: 58 min. **Produktionsår:** 2020. **Utförande:** Strömmande.

Flykten från DDR

Östtyskland 1979. Utleda på diktaturens förtryck har familjerna Strelzyk och Wetzel i största hemlighet ägnat lång tid åt att själva sy och snickra ihop en luftballong. Deras plan är att fly till friheten i väst, men efter att deras första försök misslyckats vet regimen att något stort är på gång. Med den största styrka Stasi kunnat mobilisera blir både förberedelserna och själva flykten en kamp mot klockan där varje sekund är avgörande. FLYKTEN FRÅN DDR är en andlöst spännande nagelbitare med stark 1970-talsatmosfär om kalla krigets mest våghalsiga flykt. Baserad på en sann historia. Lämplig för åk 8-gymnasiet. Originaltitel: Ballon

Speltid: 120 min. **Produktionsår:** 2018. **Utförande:** Strömmande.

Medan vi faller

"Det är historien om en man som faller från en lägenhet på femtionde våningen. Under fallet upprepar han oavbrutet för sig själv: "Hittills går allt bra... hittills går allt bra... hittills går allt bra." Men det viktiga är inte fallet, utan landningen..". Filmen handlar om en tonåring som misshandlas svårt av polisen i en förort till Paris. Detta utlöser svåra upplopp där uppretade ungdomar slåss med polisen.

Said, Vinz och Hubert är vänner till den misshandlade tonåringen. Vinz hittar en pistol och lovar att mörda en polis om deras kamrat dör av skadorna. Medan vi faller konfronterar makt och segregation, utanförskap och innanförskap, förort och innerstad, demokrati och representation - och hur all media, likt filmen själv, är instrument för maktutövning. Franskt tal – otextad eller svensk text. Originaltitel: La haine. Lämplig för: åk 9-gy.

Speltid: 98 min. **Produktionsår:** 1995. **Utförande:** Strömmande.

Imorgon hela världen

20-åriga Luisa ska börja studera juridik och lämnar sitt borgerliga överklasshem för ett antifascistiskt kollektiv i Mannheim. Högerextremismen är på frammarsch och hon är fast besluten att göra allt hon kan för att stoppa den. Men vilka metoder är de rätta? Påverkad av attraktionen till kämpen Alfa dras Luisa till den militanta falangen. Striderna blir allt hårdare och

till slut inser Luisa att hon måste hitta tillbaka till sin egen övertygelse. Rekommenderad för gymnasiet. Originaltitel: Und morgen die ganze Welt.

Speltid: 111 min. **Produktionsår:** 2020. **Utförande:** Strömmande.

[Sophie Scholl](#)

Drama. Detta är den sanna historien om syskonen Scholls sista dagar i livet, baserad på tidigare hemligstämplade vittnesmål och dokument ur Gestapos arkiv. På morgonen den 18 februari 1942 sprider syskonen Sophie och Hans Scholl antinazistiska flygblad på universitetet i München. De blir angivna och omedelbart gripna av Gestapo som provoceras av den unga Sophies brinnande övertygelse. Sophie erbjuds chansen att undkomma straff om hon anger sina kamrater, men hon vägrar. Lämplig för: gymnasiet. Originaltitel: Sophie Scholl - Die letzten Tage.

Speltid: 120 min. **Produktionsår:** 2005. **Utförande:** Endast DVD.

Tips på länkar

[Sveriges riksdag](#)

Här hittar du information om vår riksdag och vad den gör!
(<https://www.riksdagen.se/sv/sa-funkar-riksdagen/>)

[Sveriges riksdag för lärare](#)

Kunskap är makt. Det vet du som lärare. Riksdagen har ett stort utbud av aktiviteter och material som vänder sig till skolan. Här kan du bl.a. spela spelet "Rixdax" - ett spel som ger dig inblick i riksdagens arbete. Du är ledamot i riksdagen och kommer att gå igenom riksdagens beslutsprocess från början till slut. (<http://www.riksdagen.se/sv/larare/>)

[Myndigheten för ungdoms- & civilsamhällesfrågor](#)

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor är en statlig myndighet som tar fram kunskap om ungas levnadsvillkor och om det civila samhällets förutsättningar
<https://www.mucf.se/demokratipaketet>

[SO-rummet](#)

SO-rummet är en gratis digital lärarresurs och Sveriges största och mest välsorterade länkbibliotek för skolans samhällsorienterade ämnen: historia, religionskunskap, geografi och samhällskunskap. Här finns sidor om demokrati, ideologier m.m. (www.so-rummet)

[Informationsverige.se – Guiden till svenska samhället](#)

Här beskrivs hur Sverige styrs samt den Europeiska unionen. Du kan också läsa mer om demokrati i teori och praktik och hur åsiktsbildningen i samhället fungerar. Det finns också information om hur val går till. (<https://www.informationsverige.se/sv/jag-har-fatt-uppehallstillstand/>)

[Levande historia](#)

Att samtala, inkludera och lita på andra är grundläggande fundament i en demokrati. Men vad händer när samtalen tystnar, när förtroendet brister och när vi ställs mot dem? När känslan av delaktighet försvinner, och många slutar bry sig? Historien visar att det som urholkar en demokrati ofta sker gradvis, steg för steg. Och när stegen väl har tagits är det svårt att backa bandet. Historien skrivs nu. Du är en del av den. (<https://www.levandehistoria.se/klassrummet>)